

Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora o sporočilu Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu in Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru: Industrijska varnostna politika – Akcijski načrt za inovativno in konkurenčno varnostno industrijo

COM(2012) 417 final

(2013/C 76/07)

Poročevalec: **g. PEZZINI**

Evropska komisija je 26. julija 2012 sklenila, da v skladu s členom 304 Pogodbe o delovanju Evropske unije Evropski ekonomsko-socialni odbor zaprosi za mnenje o naslednjem dokumentu:

Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu in Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru: Industrijska varnostna politika – Akcijski načrt za inovativno in konkurenčno varnostno industrijo

COM(2012) 417 final.

Strokovna skupina za enotni trg, proizvodnjo in potrošnjo, zadolžena za pripravo dela Odbora na tem področju, je mnenje sprejela 8. januarja 2013.

Evropski ekonomsko-socialni odbor je mnenje sprejel na 486. plenarnem zasedanju 16. in 17. januarja 2013 (seja z dne 16. januarja) s 128 glasovi za, 2 glasovoma proti in 5 vzdržanimi glasovi.

1. Sklepi in priporočila

1.1 Evropski ekonomsko-socialni odbor (EESO) meni, da je celostna evropska politika za varnostno industrijo, ki temelji na usklajenem pristopu za obravnavo izzivov tega sektorja ter na enotni strategiji in skupni viziji glede njegovega konkurenčnega razvoja, na enotnem evropskem trgu bistvenega pomena.

1.2 Za zagotovitev pogojev za ponoven zagon konkurenčnosti varnostne industrije (izraz zajema klasično varnostno industrijo, obrambno industrijo, usmerjeno v varnost, pa tudi nova podjetja na tržišču, tj. številna podjetja, ki svoje civilne tehnologije razširijo na varnostne naprave, in ponudnike varnostnih storitev), ki je z vidika zaposlovanja in uporabe obsežna in obetavna, je treba po mnenju EESO nujno omogočiti oblikovanje:

— **notranje razsežnosti, ki bo zagotavljala popolno interoperabilnost enotnega trga:** ta bi s pomočjo zakonodajnega, tehnično-pravnega in postopkovnega okvira podpirala ustrezno raven namenskih virov, enotno razvojno strategijo in znatne naložbe za raziskave in inovacije;

— **prednostnih ukrepov za posamezne vrste proizvodov** in storitev glede na njihovo sposobnost odzivanja na usklajene predpise in postopke;

— **razsežnosti za zanesljiv dostop do mednarodnih trgov,** ki ga je mogoče doseči z večjo zaščito pravic industrijske lastnine na mednarodni ravni, liberalizacijo tako komercialnih trgov kot tudi trgov javnih naročil in s celotno strategijo za industrijsko politiko;

— enakopravnega dostopa do morskih plovnih poti za vse evropske proizvajalce, ki svoje proizvode izvažajo na mednarodne trge;

— **celovitih in skupnih ukrepov na različnih področjih varnosti in civilne zaščite;**

— **družbene in etične razsežnosti pri uporabi varnostnih tehnologij** vse od njihove zasnove, da bi zagotovili **družbeno sprejemanje** teh tehnologij, obenem pa v celoti zavarovali zasebnost državljanov;

— **vidika usposabljanja in poklicnega vidika človeških virov,** ki se posvečajo zasnovi, nameščanju, vzdrževanju in namenskemu delovanju varnostnih tehnologij, ki morajo biti osredotočene na spoštovanje dostojanstva in svoboščin človeškega bitja in na pravico do varovanja njegovega dostojanstva.

1.3 EESO se strinja s pobudami akcijskega načrta, vendar jih je treba umestiti v okvir tesnejšega sodelovanja in usklajevanja, ki se bo osredotočil tudi na različne vrste proizvodov na podlagi ustreznih in podrobnih statističnih podatkov, povezanih na primer s proizvodnjo, zaposlovanjem in velikostjo podjetij v tem sektorju.

1.4 EESO priporoča večjo raven usklajevanja in zblíževanja sistemov za upravljanje z informacijami ter zagotovila glede interoperabilnosti.

1.5 EESO odločno podpira krepitev možnosti za obvladovanje in napovedovanje novih konkurenčnih scenarijev in obetov glede dostopa do institucionalnih finančnih virov, tudi s izvajanjem participativnega predvidevanja na evropski ravni.

1.6 Vključevanje **družbene in etične razsežnosti** mora biti pregledno, zagotoviti pa ga je treba v vseh fazah od zasnove do standardizacije in uporabe tehnologije na terenu. Nove tehnologije in predpisi morajo od vsega začetka vključevati varstvo temeljnih pravic državljanov, zlasti tistih, ki se nanašajo na varstvo zasebnosti in osebnih podatkov.

1.7 Potrebna so skupna prizadevanja in uskladitev nacionalnih prizadevanj, da bi zagotovili usposabljanje in podporo človeških virov, ki lahko zagotavljajo kakovostne strokovne storitve, ki spoštujejo posameznika, in gredo v korak z uporabo naj sodobnejših tehnologij v sistemu polne interoperabilnosti.

2. Uvod

2.1 Varnostna industrija je strateško pomemben sektor z aplikacijami za civilne in vojaške namene, ki so si blizu in se prepletajo, ter predstavlja idealno stičišče znanstvenih raziskav, tehnoloških inovacij in naprednih aplikacij.

2.2 Ta industrija že po svoji naravi temelji na tehnologiji, zaznamuje pa jo nenehno uvajanje novih tehnologij. Proizvodi in storitve so v tem sektorju zelo raznoliki, hitro zastarajo in zahtevajo visoko raven tehnične in znanstvene uspešnosti.

2.3 Vrednost trga evropske varnostne industrije, ki v Evropski uniji zaposluje približno 180 tisoč ljudi, je ocenjena na 36,5 milijarde EUR, medtem ko se je na svetovni ravni njegova vrednost v zadnjem desetletju povečala z 10 na 100 milijard EUR v letu 2011. Ta trg zajema sektorje varnosti v letalstvu, pomorstvu in prometu nasploh, varovanja meja, varovanja kritične infrastrukture, obveščanja z namenom boja proti terorizmu (vključno z varnostjo informacijskih in komunikacijskih sistemov ter kibernetiko varnostjo), fizične varnostne zaščite, kriznega upravljanja in zaščitnih oblačil.

2.4 Tem sektorjem je treba prišteti še industrijo za varnost v vesolju z vsemi njenimi aplikacijami.

2.5 Trg vesoljskih varnostnih proizvodov v Evropi temelji na velikih mednarodnih skupinah gospodarskih družb, ki delujejo na evropski ravni, in na dejavnostih posameznih držav članic na civilnem in komercialnem področju, pri čemer ima komercialni trg 40-odstotni, institucionalni trg pa 60-odstotni delež.

2.6 Čeprav tržna gibanja beležijo nenehno rast tega sektorja, na katerega pešanje gospodarstva zaradi mednarodne krize ni vplivalo, pa se varnostna industrija EU sooča z močno razdrobljenim notranjim trgom in industrijsko osnovo, ki je oslABLJENA zaradi znatnih razlik med nacionalnimi zakonodajnimi okviri in tehnično-pravnimi standardi, prizadevanja na področju raziskav

in javna naročila pa so – kljub ukrepom EU na tem področju, kot je sedmi okvirni program – v veliki meri še vedno omejena na posamezne države članice.

2.7 EU mora svojim državljanom in podjetjem ter družbi nasploh zagotavljati varnost na številnih področjih, od civilne zaščite pred naravnimi nesrečami do varnosti prehranske verige, od preprečevanja in boja proti terorizmu do zaščite pred kemičnimi, biološkimi, radiološkimi in jedrskimi tveganji ter razstrelivi.

2.8 Varnostna industrija je bistvenega pomena za prihodnost, zlasti pa so v tem sektorju opazni značilni izzivi in priložnosti, s katerimi se sooča Evropa: mnoga evropska podjetja se zaradi ravni tehnološkega razvoja uvrščajo med vodilna na svetu v različnih segmentih tega sektorja, vendar lahko izgubijo svoje tržne deleže v primerjavi z glavnimi trgovinskimi partnerji.

2.8.1 Potrebni so ustrezni, podrobni in zaupanja vredni statistični podatki, povezani na primer s proizvodnjo, zaposlovanjem in velikostjo podjetij v tem sektorju.

2.9 Za upravljanje podjetij v varnostni industriji je značilna visoka stopnja zapletenosti, ki jo zaznamujejo številne sprememljivke:

- homogenost, preglednost in dostopnost trgov,
- strategije in vizije; dostop do finančnih virov,
- zakonodajni okviri, tehnični standardi, usklajeni postopki in varstvo pravic industrijske lastnine,
- tehnološka in operativna učinkovitost,
- možnosti za obvladovanje in napovedovanje novih konkurenčnih scenarijev.

2.10 Za zagotovitev pogojev za ponoven zagon konkurenčnosti evropske varnostne industrije je po mnenju EESO nujno, da se na notranjem evropskem trgu zagotovijo:

- notranja razsežnost, ki bo zagotavljala popolno interoperabilnost enotnega trga in na ta način zmanjšala razdrobljenost tako nacionalnih trgov kot tudi naložb na področju raziskav in inovacij;

- zunanja razsežnost v smislu dostopa do mednarodnih trgov, ki bo namenjena odpravi nezadostnega mednarodnega varovanja pravic industrijske lastnine in ovir glede dostopa tako do komercialnega trga kot tudi do trga javnih naročil; tudi v tem sektorju bi morala EU sprejeti odločnejše „ukrepe v zvezi z zunanjo razsežnostjo njene integrirane strategije industrijske politike, da bo lahko imela vodilno vlogo v trgovinskem sistemu in bo v večstranskih in dvostranskih trgovinskih sporazumih enotno usmerjena“⁽¹⁾;
- enake pravice vsem evropskim proizvajalcem za izvoz vojaške opreme v tretje države. Na enotnem trgu ne bi smelo biti diskriminacije proizvajalcev iz držav članic brez neposrednega dostopa do morja, in sicer se ne bi smela zahtevati t. i. tranzitna dovoljenja za prevoz njihovih proizvodov do pristanišča v drugi državi članici;
- družbena in etična razsežnost pri uporabi varnostnih tehnologij vse od njihove zasnove, da bi zagotovili **družbeno sprejemanje** teh tehnologij, obenem pa v celoti zavarovali zasebnost državljanov in njihove temeljne pravice ter omogočili varstvo zaupnih podatkov;
- razsežnost proizvodov in storitev, ki ne posega v zasebno življenje, vendar omogoča uspešno delovanje tako glede razvoja človeških virov kot glede mednarodnih projekcij, pri čemer bi velika, nastajajoča ter mala in srednje velika podjetja tudi z mrežnimi konzorciji in vrednotenjem grozdov spodbudili k doseganju ustrezne konkurenčne kritične mase.

2.11 Na svetovni ravni so daleč najpomembnejši tekmeč **Združene države Amerike**, kjer ta sektor uživa prednosti usklajenega pravnega okvira, enotnih standardov in velikega javnega povpraševanja na zvezni ravni⁽²⁾, pri čemer njihov konsolidirani notranji trg predstavlja več kot 42 % prometa na svetovnem trgu, njihova podjetja pa so vodilna na področju tehnične varnostne opreme. **Japonska** in **Izrael** imata vodilna podjetja na področju nekaterih posebnih vrst napredne opreme, zlasti v sektorjih informacijske tehnologije in komunikacij, medtem ko **Rusija** in **Kitajska** beležita visoke stopnje razvoja v tradicionalnih sektorjih fizične varnostne zaščite.

2.12 EESO v tem svetovnem okviru poudarja potrebo po proaktivni evropski industrijski politiki v varnostnem sektorju, ki bi bolje upoštevala ravnovesje med zmogljivostmi sektorja, tehnično-pravni okvir in pravice industrijske lastnine ter zlasti vrste proizvodov, storitev in sistemov, ki lahko upoštevajo skupne standarde, predpise in usklajene postopke, kot so:

- sistemi za nadzor dostopa,

⁽¹⁾ Glej UL C 218, 23.7.2011, str. 25.

⁽²⁾ Glej *Homeland Security Act* (zakon o domovinski varnosti ZDA) iz leta 2002 in *US Safety Act* (zakon o varnosti ZDA) iz leta 2002.

- strojna in programska oprema za skeniranje,
- varnostni in zaščitni sistemi in orodja,
- sistemi in orodja za prepoznavanje in razlago dejanskega stanja,
- sistemi in orodja za nadzor in sledenje,
- alarmni sistemi.

Zakonski pogoji in pogoji glede dostopa za „občutljive“ proizvode pa morajo biti predmet ocenjevanja in dogovorov za vsak primer posebej, da bi ohranili visoko raven kakovosti in varnosti.

2.13 EESO je že večkrat opozoril na potrebo po oblikovanju politik na področju varnosti omrežij in informacij, ki je bistvenega pomena za Evropsko digitalno agendo.

2.14 EESO je že izrazil svoje stališče o ključnih vidikih varnosti v letalskem prometu⁽³⁾, pomorske varnosti⁽⁴⁾ in varnosti različnih vrst prevoza po kopnem⁽⁵⁾, pa tudi o upravljanju operativnega sodelovanja na zunanjih mejah⁽⁶⁾, pri čemer je izpostavil vlogo agencije Frontex in potrebo po globalnem pristopu na področju „varnosti“ meja in boja proti „nezakonitemu priseljevanju“.

2.15 V zvezi s spremljanjem okolja in varnosti iz vesolja je EESO poudaril pomen satelitov Sentinel in GMES ter satelitskega navigacijskega sistema Galileo⁽⁷⁾.

2.16 Številne raziskave so izpostavile pomen projektov za predstavitev varnostnih tehnologij na področju kemičnih, bioloških, radioloških in jedrskih tveganj ter razstreliv (CBRNE).

⁽³⁾ Glej UL C 100, 30.4.2009, str. 39 in UL C 128, 18.5.2010, str. 142.

⁽⁴⁾ Glej UL C 44, 11.2.2011, str. 173.

⁽⁵⁾ Glej UL C 65, 17.3.2006, str. 30.

⁽⁶⁾ Glej UL C 44, 11.2.2011, str. 162 in UL C 191, 29.6.2012, str. 134.

⁽⁷⁾ Glej UL C 256, 27.10.2007, str. 47, UL C 256, 27.10.2007, str. 73 in UL C 181, 12.6.2012, str. 175.

2.17 V sedmem okvirnem programu je bil prvič predviden poseben raziskovalni program na področju varnosti, katerega proračun znaša 1,4 milijarde EUR, osredotoča pa se zgolj na projekte za civilne namene in na razvoj tehnologij ter pridobivanje znanja za zaščito državljanov EU⁽⁸⁾, in sicer z vidika varstva njihove zasebnosti in temeljnih pravic.

2.18 EESO meni, da bi bilo treba olajšati uporabo hibridnih tehnologij za civilne in vojaške namene, pri tem pa v sodelovanju z Evropsko obrambno agencijo oblikovati ustrezne standarde. Obenem bi bilo treba z večjo odločnostjo in viri podpreti tematski sklop „varnost“ tudi na področju omogočitvenih tehnologij v novem okvirnem programu za raziskave in inovacije⁽⁹⁾ ter spodbujati predstavitevne projekte in pilotne projekte izdelave prototipov.

2.19 Komisija je varnostno industrijo uvrstila med ključne elemente vodilne pobude strategije Evropa 2020 Celostna industrijska politika za dobo globalizacije, o kateri je EESO že podal svoje mnenje⁽¹⁰⁾.

2.20 EESO meni, da je treba nujno sprejeti **enotno evropsko strategijo s celostnim pristopom za varnostno industrijo**, saj je varnost eden glavnih problemov današnje družbe in temeljni element rasti in zaposlovanja, ki zahteva skupna prizadevanja in vizijo vseh držav članic za krepitev konkurenčnosti.

3. Povzetek dokumenta Komisije

3.1 Sporočilo opisuje strateško vlogo varnostne industrije in opredeljuje glavne ukrepe za povečanje inovativnosti in konkurenčnosti evropske varnostne industrije, s katerimi namerava Komisija dopolniti ta proces.

3.2 Predlagani akcijski načrt vsebuje naslednje smernice:

— odpravljanje razdrobljenosti notranjega trga EU z uskladitvijo postopkov certificiranja in usklajenimi tehničnimi standardi za varnostne tehnologije ter z vzajemnim priznavanjem sistemov certificiranja;

— učinkovitejše raziskave in inovacije, ki bodo bližje podjetjem, kar je mogoče doseči z *mandati za standardizacijo* za „hibridne standarde“, izdanimi v sodelovanju z Evropsko obrambno agencijo, ki veljajo za raziskave in razvoj tako na

varnostnem kot tudi na obrambnem področju, uporaba novih predpisov za intelektualno lastnino in za predkomercialna javna naročila, ki so predvideni v pobudi *Obzorje 2020*, pa tudi financiranje iz prihodnjega sklada za *notranjo varnost* za preskušanje in hitro potrjevanje rezultatov varnostnih tehnologij;

— vključevanje družbene razsežnosti in zasebnosti;

— dostop do trgov: izvozni predpisi za odprtje trgov javnih naročil v tretjih državah in odpravo tehničnih ovir ter preučitev možnosti za uvedbo varnostne oznake EU za proizvode; izvedba analize o omejitvah odgovornosti tretje osebe, kot jih predvideva ameriški zakon o varnosti (obdobje izvajanja: 2012–2013).

3.3 Komisija namerava vzpostaviti skupino za spremljanje, ki bo preverjala napredek, dosežen pri izvajanju predlaganih ukrepov glede na natančno določene roke.

4. Splošne ugotovitve

4.1 EESO meni, da je treba – za državljane, podjetja in delavce EU, za evropsko družbo nasploh ter za razvoj konkurenčnega in trajnostnega gospodarstva – na ravni EU določiti celovit in usklajen pristop za obravnavo varnostnih izzivov in za zagotavljanje razvoja evropske varnostne industrije. V ta namen je treba oblikovati celostno strategijo EU na področju varnostnih sistemov, ki v ospredje postavlja posameznika in njegovo dostojanstvo ter zadovoljuje osnovne potrebe po svobodi in varnosti.

4.2 EESO meni, da je treba več pozornosti nameniti dodani vrednosti, ki jo lahko zagotovijo obstoječe agencije, kot so Evropska obrambna agencija (EDA – obramba), Evropska agencija za upravljanje in operativno sodelovanje na zunanjih mejah držav članic Evropske unije (Frontex – zunanje meje), Evropski policijski urad (Europol – javna varnost), Evropska agencija za varnost omrežij in informacij (ENISA – varnost informacijskih sistemov), Evropska agencija za varnost v letalstvu (EASA – varnost v letalstvu), Evropska agencija za pomorsko varnost (EMSA – pomorska varnost) in Evropska agencija za varnost hrane (EFSA – varnost hrane), ter sistemi opozarjanja, kot sta evropski sistem hitrega obveščanja o nevarnih neživilskih proizvodih (RAPEX) in Evropska agencija za kemikalije s sedežem v Helsinkih (ECHA – sistem za kemikalije/REACH).

4.3 EESO se strinja z analizo Komisije glede tega, da je treba čim boljše izkoristiti vodilni položaj mnogih evropskih podjetij v tem sektorju, pri tem pa **proaktivno** zagotoviti evropski notranji trg, ki bo dejansko enoten in izvedljiv in ki ga ne bo več ovirala razdrobljenost, ter spodbujati industrijo, katere proizvodi in storitve so z vidika zaposlovanja obsežni in obetavni.

⁽⁸⁾ Iz sedmega okvirnega programa se je na polovici njegovega izvajanja financiralo več kot 130 raziskovalnih projektov na področju varnosti. Evropska komisija je objavila seznam uspešnih projektov, financiranih iz sedmega okvirnega programa.

⁽⁹⁾ Glej mnenje INT/651 o ključnih omogočitvenih tehnologijah.

⁽¹⁰⁾ Glej UL C 218, 23.7.2011, str. 38.

4.4 Kljub temu pa EESO meni, da bi v evropskem akcijskem načrtu morali iti še dlje in k izvajanju resnične in dejanske skupne evropske strategije za varnostno industrijo pristopiti s skupno vizijo in evropsko platformo, ki bo združila različne varnostne vidike in omogočila upravljanje, s katerim bo mogoče zagotoviti učinkovito in enotno usklajevanje.

4.5 Ta strategija s celostnim pristopom bi se lahko udeležila v obliki virtualne platforme, ki bi obravnavala tudi vprašanja etike in upravljanja, medsektorske vidike in interoperabilnost.

4.6 EESO meni, da je treba vrzel, ki se pojavlja med oblikovalci politik in industrijo zaradi različnega razumevanja, premestiti, tudi s krepitvijo pobud, kot je evropski varnostni kongres (*European Security Congress*), in platforme za stalni dialog, kot je forum za varnostno politiko (*Security Policy Forum*).

4.7 Za odpravo razdrobljenosti evropskega notranjega trga je treba zagotoviti:

- horizontalno sodelovanje in usklajevanje na področju varnosti znotraj institucij EU ter med njimi in agencijami EU, da bi zagotovili popolno interoperabilnost proizvodov in postopkov, ter vertikalno usklajevanje med različnimi ravnmi ukrepanja;
- participativno predvidevanje za opredelitev skupne in enotne vizije;
- sistem upravljanja, ki bo povezal javni in zasebni sektor.

4.8 EESO meni, da je treba poleg družbene razsežnosti, ki jo je treba vključevati vse od zasnove proizvodov, storitev in sistemov, izvajati tudi mehanizme, ki bodo omogočili udeležbo socialnih partnerjev in organizirane civilne družbe pri spremljanju spoštovanja družbene in etične razsežnosti razvoja varnosti in njenih tehnološko-proizvodnih aplikacij.

4.8.1 Pri izdaji mandatorov za standardizacijo v sodelovanju z Evropsko obrambno agencijo bi morali upoštevati načela nove politike standardizacije, pri tem pa zagotoviti javnost in preglednost letnega programa dela, polno sodelovanje socialnih partnerjev in predstavnikov organizirane civilne družbe ter oblikovanje specifikacij za javna naročila, ki bodo skladne z načeli odprtosti, soglasja, preglednosti, pomembnosti, nevtralnosti in kakovosti ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Glej UL C 68, 6.3.2012, str. 35.

4.8.2 EESO se strinja s predlaganim pristopom glede vzajemnega priznavanja sistemov certificiranja, pod pogojem, da se dosežejo skupne ravni pristojnosti organov, akreditiranih za certificiranje, strožja merila za izbor in usklajeni postopki za izbor pri ugotavljanju skladnosti ⁽¹²⁾.

4.9 EESO poudarja, da je pravno priznavanje **tehnologij z dvojno rabo** pomembno za spodbujanje hibridnih tehnologij za skupno civilno in vojaško rabo, vendar obenem še odločneje zagovarja tako finančno kot tudi vsebinsko okrepitev prednostne naloge *omogočitvenih tehnologij*, predvidene v pobudi *Obzorje 2020*, in ukrepov prihodnjega sklada za *notranjo varnost*.

4.9.1 Čeprav so inovativni pristopi, predvideni v pobudi *Obzorje 2020*, nedvomno pomembni, je treba na področju industrijske in intelektualne lastnine okrepiti varstvo pravic industrijske lastnine v okviru Svetovne trgovinske organizacije ter evropskih dvostranskih in večstranskih pridružitvenih sporazumov, pri čemer je treba posebno pozornost nameniti določbam glede omejitev odgovornosti in dostopa do zunanjih trgov javnih naročil.

4.9.2 EESO se strinja, da je celovito izkoriščanje novih možnosti, ki jih nudi instrument predkomercialnih javnih naročil v pobudi *Obzorje 2020*, koristno.

4.10 EESO v celoti podpira krepitev družbene in etične razsežnosti v predpisih, ki urejajo industrijo varnostnih tehnologij.

5. Posebne ugotovitve

5.1 **Odpravljanje tržne razdrobljenosti za posamezne vrste proizvodov.** EESO priporoča, da se s predpisi in usklajenimi postopki oblikujejo prednostni ukrepi ne za sektorje, ampak za vrste posameznih proizvodov, ki bodo omogočili hitrejšo odzivanje na potrebe enotnega trga, saj imajo velik tržni potencial in učinek na velik del državljanov in delavcev. Pri tem je treba posebno pozornost posvetiti razvoju malih in srednje velikih podjetij, tako z vidika finančnih virov in raziskav kot organizacije.

5.2 **Raziskave in inovacije, pravice industrijske lastnine in javna naročila.** EESO se zavzema za povečanje finančnih sredstev EU, ki so v pobudi *Obzorje 2020* namenjena varnostnim tehnologijam, in njihovo razporeditev na področje omogočitvenih tehnologij; za krepitev skupnih projektov za interoperabilnost, ki so v programu ISA ⁽¹³⁾ namenjeni varnosti; za izvzetje tega sektorja iz ureditve v zvezi z državno pomočjo za inovacije; za preverjanje učinkovitega izvajanja direktiv

⁽¹²⁾ Glej UL C 120, 16.5.2008, str. 1.

⁽¹³⁾ ISA (*Interoperability Solutions for European Public Administrations*) – Interoperabilnostne rešitve za evropske javne uprave za obdobje 2010–2015.

2004/18/ES in 2009/81/ES ter instrumentov za predkomercialna javna naročila na področju varnostne industrije; za tesnejše sodelovanje med javnim/zasebnim in civilnim/vojaškim sektorjem ter za lažje oblikovanje strategij za nadnacionalno združevanje in povezovanje podjetij; za uskladitev predpisov na področju omejitve odgovornosti tretje osebe; za boljše predpise za ureditev pravic industrijske lastnine na ravni EU.

5.3 **Dostop do zunanjih trgov.** EESO meni, da bi bilo treba v varnostni industriji okrepiti celovite in skupne ukrepe zunanje politike, s katerimi bi v okviru Svetovne trgovinske organizacije ter evropskih dvostranskih in večstranskih pridružitvenih sporazumov okrepili varstvo pravic industrijske lastnine in tako zagotovili enak dostop do zunanjih trgov in javnih naročil, ki bi temeljil na vzajemnosti, povečali težo evropskih ukrepov na področju mednarodne standardizacije in uvedli oznako kakovosti oziroma „varnostno oznako EU“.

5.4 **Družbena in etična razsežnost.** Vsi varnostni sistemi, proizvodi in storitve morajo spoštovati temeljne svoboščine in pravice državljanov, zlasti pravico do zaupnosti in zasebnosti, ter prispevati h gospodarskemu in družbenemu napredku, varni trgovini ter blaginji in varnosti vseh ljudi. Tehnološki razvoj mora od vsega začetka omogočati večje varstvo in zaupnost osebnih podatkov, pri tem pa ob podpori, ki izhaja iz dialoga med javnim in zasebnim sektorjem, zagotavljati orodja za pregledno in odgovorno izvajanje zakonodaje, ki se mora osredotočati na varstvo človeka.

5.5 **Vidik usposabljanja, pomoči** in zaposlovanja kvalificiranih človeških virov je v skladu z zahtevami glede varnosti in uporabe naprednih varnostnih tehnologij, ki lahko zagotovijo kakovostne strokovne storitve, to pa ob popolni interoperabilnosti ter spoštovanju posameznika in varovanju njegovega dostojanstva.

V Bruslju, 16. januarja 2013

Predsednik
Evropskega ekonomsko-socialnega odbora
Staffan NILSSON
